

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát-oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Brno, Hroznová 1

Hroznová 1/65, 603 00 Brno

Identifikátor školy: 600 108 252

Termín konání komplexní inspekce: 22. – 25. duben 2003

Čj.:	122 650/2003-11039
Signatura:	kl2cw105

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Brno, Hroznová 1 sdružuje základní školu (dále jen ZŠ), školní družinu (dále jen ŠD), školní klub (dále jen ŠK) a školní jídelnu (dále jen ŠJ). ZŠ má 18 tříd, v nichž se vzdělává 426 žáků. ZŠ realizuje vzdělávací program Základní škola č.j. 16847/96-2. ŠD má 6 oddělení, ŠK organizuje zájmovou činnost žáků v rámci jednoho oddělení. Ve školní jídelně se stravuje 389 strážníků. Na adrese Hlinky 146/61 je odloučené pracoviště školy, v němž vyvíjí svou činnost ŠD, ŠK a ŠJ.

Zřizovatelem školy, která je příspěvkovou organizací, je statutární město Brno, městská část Brno – střed, Dominikánské nám. 2, 601 69 Brno.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledované oblasti v ZŠ, ŠD a ŠK
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledované oblasti v ZŠ, ŠD a ŠK
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve sledované oblasti ZŠ a ŠD.

Sledované oblasti vzdělávání a výchovy:

- vzdělávání a výchova na 1. st. ZŠ v návaznosti na hospitovanou výuku v předmětech Čj, M, VI, Prv, Aj
- vzdělávání a výchova na 2. st. ZŠ v předmětech Čj, Aj, M, Fy, Ch, D a Hv
- výchovně-vzdělávací práce ŠD v návaznosti na hospitované činnosti.

Součástí komplexní inspekce byly tři tematické inspekce (dále TI):

- TI, jejímž předmětem bylo ověření stavu prevence sociálně-patologických jevů ve škole – viz oddíl Další zjištění
- TI zaměřená na realizaci projektu PI – Informační gramotnost v rámci státní informační politiky ve vzdělávání – viz oddíl Další zjištění
- TI zaměřená na činnost ŠD - viz oddíl Součásti školy.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Pedagogický sbor je stabilní. Naprostá většina pedagogických pracovníků splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Z celkového počtu 31 pedagogů pouze v jednom případě nejsou splněny podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a ve třech případech jsou uvedené podmínky naplněny částečně. Do kvality hospitované výuky se chybějící způsobilost v žádném případě nepromítala, naopak byla znatelná iniciativa pedagogů v oblasti sebevzdělávání nebo řádného studia. Rovněž absence kvalifikačního studia obou výchovných poradkyň, které ovšem mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro učitelství, není v jejich činnosti znatelná a je eliminována jejich zkušenostmi a samostudiem. Úvazky jsou vzhledem k personálním podmínkám školy přiděleny uvážlivě.

Dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ, ŠD a ŠK je ze strany vedení školy věnována náležitá péče - zejména umožnění účasti učitelů v cyklech seminářů a kurzů. Značný zájem projevují pedagogové o vzdělávání v rámci PAU (Klubu přátel angažovaného učení). Preferuje se rovněž rozšiřování jazykových znalostí pedagogických pracovníků. Poznatky

pedagogů z dalšího vzdělávání se do značné míry uplatňovaly při hospitované výuce a při sledovaných činnostech, což je patrné z následného textu.

Jako poradní a metodický orgán pracuje na prvním stupni ZŠ metodické sdružení a na druhém stupni ZŠ tzv. obory, které slučují skupiny příbuzných vyučovacích předmětů. Práce těchto metodických orgánů je funkční, stimuluje průběžnou výměnu zkušeností mezi pedagogy (např. formou vzájemných hospitací na 1. stupni ZŠ), zabývá se jak oblastí výchovně-vzdělávací, tak i stránkou organizační. Vazba metodických orgánů na vedení školy je většinou účinná v oblasti organizační, méně pohotová je např. ve věci důkladného sledování naplňování učebních osnov.

Oblast výchovného poradenství je školou velmi dobře zajišťována dvěma výchovnými poradkyněmi.

Na prvním stupni je prioritně sledováno zabezpečení individuálního přístupu učitelů k integrovaným žákům ve spolupráci s jejich rodiči, odbornými lékaři a psychology. Pozornost je věnována včasnému odbornému vyšetření dětí s náznaky specifických vývojových poruch učení a jejich dalšímu vývoji s ohledem na individuální předpoklady. K reedukaci zjištěných vývojových poruch dochází jednak prostřednictvím tradičních metod a forem práce speciální pedagogiky a navíc aktivní cestou pomocí metod a technik dramatické výchovy. V uvedené oblasti učitelé postupují podle vlastního projektu, který je velmi dobře personálně i materiálně zabezpečen. V rámci kroužku dramatické výchovy, který je součástí uvedeného projektu, učitelé sledují osobnostní rozvoj žáků jako nutnou podmínku socializace žáků. Velmi dobře je organizována pomoc žákům se speciálními vzdělávacími potřebami v oblasti českého jazyka.

Na druhém stupni výchovné poradenství ve spolupráci s vedením školy koordinuje činnost učitelů při řešení výchovných problémů i při vytváření podmínek pro osobnostní rozvoj talentovaných žáků. Průběžně jsou poskytovány informace vycházejícím žákům i jejich rodičům o možnostech další profesní orientace. Závažné problémy výchovného charakteru škola v poslední době nezaznamenala.

Obě výchovné poradkyně nabízejí žákům i jejich rodičům konzultační hodiny. Z jednání jsou vedeny zápisy. Dokumentace výchovného poradenství je prokazatelně řádně vedena.

Pedagogická rada se schází pravidelně, z jednání jsou pořizovány systematicky vedené zápisy. Jejich výpovědní hodnota je v případě některých obecně formulovaných bodů menší. Pro zajištění řádného provozu školy je vypracován řád školy, provozní řád a organizační řád. Všechny uvedené dokumenty jsou formulovány v souladu s dlouhodobými zkušenostmi pedagogů s provozem školy a ve smyslu respektování pedagogických a bezpečnostních zásad. Do řádu školy však není zapracován zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek ve smyslu příslušného pokynu MŠMT ČR. Ve školní praxi však prevence zneužívání návykových látek prováděna je (viz oddíl Další zjištění).

Rozvrh hodin je sestaven s ohledem na plynulý chod školy. Ve třídách se vyučuje dle schváleného učebního plánu, který je rozpracován do příslušných cyklů dle stupňů ZŠ. Kontrolou třídních knih bylo zjištěno, že v některých třídách se nevyučuje všem předmětům (viz oddíl Realizace vzdělávacího programu) a v některých předmětech (např. Tv v VIII. A, VIII.B a VI.B) jsou často „odvolávány“ vyučovací hodiny, aniž by se při absenci vyučujících využívalo důsledně systému zastupování. Velmi dobře je zajišťována organizace činnosti ŠD a ŠK (viz oddíl Součásti školy). Za pěkného počasí jsou organizovány přestávkové pobyty žáků ve venkovních prostorách areálu školy.

Ředitel školy má vypracován plán práce, hospitační a kontrolní činnosti. Vedle velmi propracovaných a v praxi důsledně uplatňovaných pasáží (např. kontrola frekvence známek v jednotlivých třídách, průběžně prováděné poučení žáků o bezpečnosti, zajišťování zápisu žáků do 1. tř., zajišťování výchovného poradenství, zajišťování činnosti ŠD a ŠK apod.) je plán v některých částech v praxi naplňován spíše formálně (např. kontrola dodržování rozvrhu

hodin v návaznosti na systém pohotovostí, kontrola tematických plánů v návaznosti na učební osnovy), aniž by byl důsledně provázán s analýzou zjištěných skutečností a s přijímáním včasných následných opatření.

Vnitřní i vnější informační systém školy je funkční. Pracovníci školy jsou ve všech jejích součástech (1. a 2. stupeň ZŠ, ŠD, ŠK i ŠJ) informačně a organizačně propojeni. Rodiče žáků jsou průběžně informováni o prospěchu a chování svých dětí. Vedle obvyklých způsobů (osobní kontakty, nástěnky, porady, žákovské knížky, třídní schůzky apod.) využívá škola moderní informační techniku (internet, e-mail).

Personální podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré. Dílčí nedostatky se vyskytují v kontrolním systému i v organizaci činnosti školy. Téměř vynikající je personální zajištění výuky a úroveň výchovného poradenství.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola vyvíjí svou činnost ve dvou pracovištích - Hroznová č.1 a Hlinky č. 146. ZŠ je umístěna v hlavní budově na Hroznové č. 1. Učebny prvního stupně jsou účelně dislokovány tak, aby žáci nižší věkové kategorie měli snadný přístup do velmi pěkně upravených prostor areálu školy včetně tzv. „třídy v přírodě“. Žáci druhého stupně ZŠ jsou dislokováni tak, aby mohli při výuce střídát své kmenové třídy s odbornými učebnami. Školní pozemky s pečlivě udržovaným skleníkem jsou velmi dobře obdělávány a upravovány, takže vytvářejí úhledné a prakticky využívané okolí školní budovy. Rovněž tělocvična a krásně upravený sportovní areál jsou efektivně využívány. Interiér obou školních budov je vkusně upraven a vyzdoben, většinou výtvarnými pracemi žáků školy.

Školní družina a školní klub jsou umístěny v budově Hlinky 146. K objektu patří přilehlá zahrada a asfaltové hřiště. Vedení školy se snaží i tyto prostory, které původně nebyly stavěny jako školní budova, uzpůsobovat tak, aby byly co nejvhodnější a nejpodnětnější pro činnost ŠD a ŠK. V objektu je umístěna rovněž esteticky upravená školní jídelna.

Třídy prvního stupně ZŠ svým prostorem odpovídají potřebám žáků; jen v některých třídách s vyšším počtem žáků jsou prostorové možnosti méně příhodné. Učebny jsou světlé, estetické, vybavené žákovským nábytkem, který se postupně obnovuje. Nové lavice jsou nastavitelné vzhledem k výšce žáků. V nižších ročnících jsou umístěny koberce využívané k relaxaci žáků a k individuální nebo skupinové výuce. Podnětnost k výuce byla pro sledované předměty velmi dobrá - nástěnné tabule vztahující se k tématu učiva a další názorné pomůcky týkající se probíraného učiva byly umístěny na stěnách tříd. Audiovizuální technika byla ve výuce využita minimálně. Vybavení učebními pomůckami je na 1. stupni ZŠ velmi dobré, pomůcky jsou kontrolovány, dle finančních možností postupně doplňovány a obnovovány. K dispozici jsou nástěnné obrazy, mapy, drobné pomůcky, didaktická technika, video, počítače, internet, knihy, encyklopedie. Ve všech prostorách je příkladná čistota a pořádek.

Na druhém stupni ZŠ probíhá výuka jednak v kmenových učebnách a jednak v odborných učebnách. Kmenové učebny jsou vybaveny novým i starším, ale zachovalým nábytkem, prostorově odpovídají počtu žáků. Ponejvíce byly vyzdobeny žákovskými pracemi, květinami a obrázky. Většinou však chybělo doplnění učebními pomůckami či názornými tabulemi, které by zvyšovaly podnětnost pracovního prostředí vzhledem ke sledovanému předmětu a probíranému učivu. Didaktická technika byla v kmenových třídách použita jen sporadicky. Proces učení většinou postrádal vydatnější oporu v názorných pomůckách, které by mohly efektivním způsobem podpořit činnostní ráz výuky. Naproti tomu v odborných

učebnách, v nichž byly hospitovány předměty fyzika, chemie, cizí jazyky, dějepis a hudební výchova, byla výuka obohacena o vydatnou materiální podporu, což se pozitivně projevovalo v efektivitě procesu učení. V odborných učebnách bylo množství vyučovacích pomůcek příznačných pro jednotlivé předměty, byla k dispozici didaktická technika, výukové tabule, trojrozměrné pomůcky, rovněž i doplňkové materiály - časopisy, odborná literatura, slovníky, mapy, atlasy, doprovodné hudební nástroje apod. Zázemí odborných učeben navíc podtrhuje dobře vybavené kabinety.

Pro výuku na 1. i 2. stupni ZŠ jsou využívány vhodné učebnice, pracovní sešity a výukové listy. Na prvním stupni se často vhodně pracovalo s drobnými manipulativními pomůckami. Učitelé používali ke zefektivnění výuky také vlastní materiály. Vybavenost ŠD a ŠK je v procesu neustálého vývoje a doplňování (viz oddíl Součásti školy). Pěkně upraveného okolí obou školních budov je účelně využíváno jednak pro přestávkové pobyty a relaxaci žáků, jednak pro sportovní vyžití dětí a rovněž pro zájmové činnosti v rámci ŠD a ŠK.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou hodnoceny celkově jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacího programu

Škola realizuje v souladu se svým zařazením do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vzdělávací program Základní škola č.j. 16 847/96-2.

Učební dokumenty jsou plněny s výjimkou dvou zjištěných skutečností:

Ve čtyřletém cyklu učebního plánu pro druhý stupeň ZŠ v případě předmětů rodinná výchova a praktické činnosti není dodržena zásada vyučovat všem předmětům učebního plánu v daném ročníku. V 6. a 7. ročníku se nevyučuje předmět rodinná výchova a v 8. a 9. ročníku se nevyučuje předmět praktické činnosti, i když jsou řádně naplněny minimální týdenní časové dotace pro oba uvedené vyučovací předměty v rámci celého čtyřletého cyklu.

V předmětu dějepis v devátém ročníku školního roku 2001/2002 nebyly zcela naplněny učební osnovy týkající se části učiva českých, evropských a světových dějin dvacátého století. Ve třídě IX.A nebylo ve školním roce 2001/2002 dobráno učivo závěrečného tématu Československo a svět ve 2. polovině 20. století. Ve třídě IX.B nebylo ve školním roce 2001/2002 zcela dobráno učivo tématu Československo a svět v době světových válek; ani závěrečné téma není v třídní knize zapsáno.

Výuka sledovaných předmětů probíhala v současné době v souladu s učebními osnovami realizovaného vzdělávacího programu. Dílčí disproporce byly zjištěny v předmětu vlastivěda a přírodověda ve 4. a 5. ročníku, kde zatím není písemně dokladováno zakomponování oddílu učebních osnov Výchova ke zdraví.

Povinná dokumentace školy je vzhledem k průběhu a výsledkům vzdělávání a výchovy řádně vedena. V ojedinělých případech je míra její průkaznosti nižší.

Kontrolní systém v oblasti dodržování učebních dokumentů je vzhledem ke zjištěným dílčím nedostatkům méně účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni ZŠ

Pečlivá příprava učitelek na výuku v oblasti metodické, organizační i zohlednění individuálních výukových potřeb jednotlivých žáků mělo příznivý vliv na celkovou kvalitu výuky a její výsledky.

Stoprocentní pedagogická a odborná způsobilost vyučujících spolu s poznatky z dalšího vzdělávání se pozitivně projevila především ve volbě efektivních metod práce, v profesionálním vedení žáků a v individuálním přístupu k žákům se specifickými poruchami učení.

Vstupní motivace byla ve většině hodin vhodně využita, jen někde se omezila na sdělení obsahu hodiny. Průběžně učitelky žáky motivovaly změnou činností, rozhovorem, mezipředmětovými vztahy, sdělováním prožitků a vlastních zkušeností dětí. Velmi dobře dovedly děti zapojit do činností. Pochvala, povzbuzení, průběžné pozitivní posilování aktivity žáků mělo kladný vliv na jejich soustředěnost, výkon a zájem o výuku. Značnou pozornost věnovaly učitelky ověřování pochopení zadaných úkolů. Znalosti žáků byly procvičovány a upevňovány formou společného ústního opakování, prostřednictvím otázek zaměřených na pamětné osvojení učiva i na pochopení vzájemných souvislostí. Žáci prokazovali velmi dobré znalosti, získané poznatky dovedli většinou velmi dobře aplikovat při různých činnostech. Vyučujícími byli vedeni k samostatnosti, na chyby byli upozorňováni. Kontrolu výsledků prováděli podle charakteru zadaného úkolu společně s učitelkou nebo samostatně. V některých hodinách dostávali prostor k aktivnímu učení a k prezentaci výsledků své individuální či skupinové práce. Často se objevovala práce s chybou jako formou sebereflexe žáka, v převážné většině hospitovaných hodin byla žákům poskytnuta okamžitá zpětná vazba jejich úspěšnosti. Ve většině tříd se uplatnila škála různých způsobů dlouhodobého hodnocení, prostřednictvím kterých mohli žáci získat motivační známky. Hodnocení aktivity a snahy žáků i jejich případných (kladných i záporných) výsledků prováděly v závěru hodiny učitelky samy, ve dvou hodinách využily této příležitosti k vedení žáků k vlastnímu sebehodnocení a vzájemnému hodnocení žáků mezi sebou.

Na velmi dobré úrovni byla věnována odborná péče žákům se specifickými vzdělávacími potřebami, a to ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou. V rámci školy je prováděna speciálně-pedagogická náprava pro děti s vývojovými poruchami učení dvakrát týdně prostřednictvím dyslektického a dramatického kroužku.

Ve sledované výuce se metody a formy práce často střídaly, snahou vyučujících bylo rozvinout aktivitu každého žáka tak, aby probírané učivo co nejlépe zvládl. V hodinách nechybělo využití názoru, zařazení didaktických a motivačních her i skupinových činností rozvíjejících sociální dovednosti žáků. Žáci dokázali pracovat samostatně i podle pokynů vyučujících, pečlivě plnili zadané úkoly, pracovali s chutí a prokazovali velmi dobré znalosti. Možnost úspěšného uplatnění měli i pomalejší žáci. Písemným projevům žáků byla věnována pozornost, žakovské sešity byly pravidelně opravovány a kontrolovány. Celková úroveň písma a úpravy sešitů byla velmi dobrá.

Učební prostředí tříd z hlediska podnětnosti a estetiky spolu s materiální podporou výuky měly velmi dobrou, téměř vynikající úroveň. Pomůcek bylo využito k názorné výuce a k podpoře činnostního pojetí výuky.

Pro dodržování psychohygienických zásad byly v učebnách vytvořeny velmi dobré podmínky. Pitný režim je zajištěn ve spolupráci s rodiči. Přestávky trávili žáci převážně ve třídách, při pěkném počasí mají možnost pobytu na školním dvoře. Podnětnost k výuce a estetika tříd přispívaly ke klidné a tvůrčí atmosféře.

Učitelky měly k žákům velmi pěkný vztah, respektovaly žáky jako osobnosti a dařilo se jim navodit ve třídách vstřícnou pracovní atmosféru. Žáci dovedli akceptovat dohodnutá pravidla jednání, plnili pokyny vyučujících a chovali se ukázněně. Ve sledované výuce

převažovala komunikace od vyučujících směrem k žákům. Prostor pro vzájemnou komunikaci měli žáci vytvořen např. v rámci skupinových činností, při nichž dokázali spolupracovat, věcně argumentovat a vzájemně se respektovat. K problematice učiva mohli vyjádřit svůj názor, byli vybízeni k souvislému mluvnímu projevu, vedeni k toleranci a vzájemné spolupráci.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni ZŠ byly vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 2. stupni ZŠ

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk

Sledovaná výuka byla plánována v souladu s učebními dokumenty. Příprava hospitovaných hodin byla svědomitá; více promyšlená byla stránka obsahová, poněkud méně oblast metodická.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících se pozitivně promítala do kvality výuky, což se projevovalo např. odborným vhladem do systému jazyka.

Motivace žáků pro výuku byla uplatňována v literární výchově výrazněji než v jazykovém vyučování nebo ve slohu. Poutavá prezentace literárního tématu žákům osvětlila specifika autorského stylu probíraného literáta a nepřímo je stimulovala k zájmu o četbu. Tradiční styl výuky mluvnického a slohového učiva bez výraznějších prvků činnostního pojetí žáky příliš neaktivizoval. Hodnocení práce žáků bylo při hospitované výuce ze strany učitelů objektivní, některé zadané úkoly zůstaly nezhodnoceny. Systém motivace není vždy zcela promyšleně propojen s hodnocením práce žáků. Při opravách slohových prací není vždy náležitě preferována oblast stylistická.

Při opakování mluvnického učiva byly jednotlivé jazykové a pravopisné jevy zdařile zařazovány do struktury jazyka. Svižné pracovní tempo napomáhalo žákům postihovat gramatické souvislosti a vazby. Přínosem pro třídu byly stručné, ale jasné a věcné referáty žáků. Velmi výstižně byli žáci zasvěcováni do specifík literárního rukopisu probíraného autora. Vhodná byla volba audiokázky, která osvětlila podstatu výkladu literárního učiva. Velmi dobře se pracovalo s odbornou terminologií. Struktura několika sledovaných hodin byla dosti jednotvárná bez výraznějšího střídání činností a aktivního zapojování žáků. Některé hodiny byly časově nevyvážené, takže stanovený cíl nebyl pro časovou tíseň zcela naplněn. Při plnění některých jazykových zadání nebylo provedeno odůvodnění správnosti, takže chyběla zpětná vazba, která by osvětlila žákům příčiny jejich chybování. S jazykovými příručkami se pracovalo jen sporadicky, a to spíše mechanicky, aniž by žáci sami vyhledávali odpovědi na jazykové problémy. Diferencované úkoly byly zadávány pouze ojedinele, někdy zůstávali žáci v důsledku méně promyšlené organizace výuky nevytíženi.

Hospitované vyučovací hodiny probíhaly v kmenových třídách. Učebny byly esteticky upraveny, ale jejich didaktická podnětnost pro předmět a vzhledem k probíranému učivu nebyla výrazná. Při výuce byly používány standardní vyučovací pomůcky, didaktická technika byla vhodně využita v literární výchově. Školní knihovna je systematicky uspořádána a vedena.

Psychohygienické podmínky jsou školou zajišťovány dobře, pokud jde o učební prostředí. Menší pestrost ve střídání výukových činností a chybějící relaxace žáků někdy tuto úroveň snižovaly.

Jazyková kultura byla uplatňována ze strany vyučujících s rozdílnou mírou důslednosti. V mluvních projevech žáků nebyla vždy správnost vyjadřování a jazyková zběhlost sledována tak, aby žáci měli příležitost aktivního třibení svých jazykových schopností.

Žáci při hospitované výuce dobře aplikovali své znalosti z oblasti literatury, snažili se orientovat v jazykovém systému. Dílčí nedostatky se vyskytovaly v písemných projevech žáků i v uplatňování jazykové kultury.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk jsou průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu anglický jazyk

Výuka je perspektivně plánována všemi členy oboru cizích jazyků na pravidelných schůzkách. Učitelé rozpracovali učební osnovy do tematických plánů, které zajišťují návaznost učiva v jednotlivých ročnících a zabraňují obsahové duplicitě. Příprava všech vyučujících na jednotlivé hodiny byla velmi dobře organizačně i metodicky promyšlená. Stanovené výukové cíle byly reálné a konkrétní, v průběhu výuky byly postupně naplňovány. Probírané učivo bylo ve všech hodinách v souladu s příslušnými učebními osnovami.

Z hospitovaných vyučujících někteří nesplňují nebo pouze částečně splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Vzhledem k příslušnému právnímu předpisu je situace v oblasti personálního zabezpečení výuky anglického jazyka méně příznivá, avšak velmi dobré jazykové dovednosti vyučujících pozitivně ovlivňovaly celkovou kvalitu výuky.

Vstupní motivace ve většině hospitovaných hodin spočívala jen ve sdělení tématu či cíle hodiny. Účinněji byla uplatňována motivace v průběhu hodin. Učitelé vhodně využívali motivačních výzev, pozitivního posilování a příkladů z praxe. Výsledky učení průběžně vyhodnocovali a při prověřování znalostí a dovedností žáků navazovali na osvojené učivo. Výrazným motivačním prvkem byla pochvala, klasifikace výkonů a splněných úkolů. V závěru hodin však hodnocení výkonu žáků chybělo, stejně jako vyhodnocení míry naplnění výukového cíle. K sebehodnocení žáci vedeni nebyli.

V hospitovaných hodinách byly využívány rozmanité metody a formy práce, zastoupení aktivních a pasivních činností žáků bylo vyvážené. Učitelé vedli žáky k osvojení lexikálního a gramatického učiva, k používání cizího jazyka v běžných situacích každodenního života a k aplikaci získaných poznatků a dovedností v praxi. Ve sledované výuce byla efektivně využita výuka frontální, práce ve skupinách a ve dvojicích, improvizace a v menší míře i dialogizace. Diferenciace úkolů vzhledem k individuálním schopnostem či k jazykové úrovni jednotlivců byla zaznamenána ojediněle. Učivo bylo interpretováno věcně i odborně správně.

Převážná část sledované výuky probíhala v odborné učebně cizích jazyků, jejíž velmi dobré vybavení bylo vhodně a efektivně využíváno. Kmenové učebny byly esteticky vyzdobené, avšak z hlediska výuky cizích jazyků pro žáky méně podnětné. Učitelé v hodinách často zařazovali poslech autentických textů, k podpoře názornosti učiva využívali učebnic, obrazových a nakopírovaných materiálů.

Výukové prostory, členění hodin, tempo výuky i zařazení hodin anglického jazyka do rozvrhu odpovídaly psychohygienickým požadavkům. Učitelé ve sledovaných hodinách promyšleně střídali samostatnou práci žáků a aktivní činnosti. V menší míře zařazovali i relaxační aktivity, čímž udržovali zájem žáků a předcházeli jejich únavě. Ojediněle byla nutnost relaxace poněkud podceňena. V důsledku toho žáci nebyli na práci v hodině dostatečně soustředění a efektivita výuky byla na nižší úrovni. Dodržování psychohygienických zásad bylo organizačně náročnější ve skupinách s vyšším počtem žáků.

Všechny hospitované hodiny anglického jazyka probíhaly v klidné pracovní atmosféře. Komunikace mezi učiteli a žáky byla založena na vzájemné úctě a toleranci. Žáci se neostýchali diskutovat, klást otázky, jejich osobnost byla učiteli vždy respektována. V menší míře byl vytvářen prostor pro komunikaci a interakci žáků mezi sebou navzájem.

Žáci většinou prokazovali dovednost pohotově a jazykově správně vyjadřovat vlastní názor, sdělovat základní informace z krátkého vypslechnutého nebo přečteného textu, uměli používat slovníky, zvládali základní gramatická pravidla, která uměli aplikovat a bez větších obtíží rozuměli cizojazyčným pokynům vyučujících.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce v převážné části sledované výuky odpovídaly současným trendům ve výuce cizích jazyků a byly celkově na velmi dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu matematika

Učitelé zpracovali tematické plány učiva v souladu s požadavky učebních osnov. Většina vyučujících si do plánů zaznamenává termíny splnění plánovaných tematických celků, a tím je zabezpečeno řádné a včasné probrání učiva. Výukové cíle směřovaly jak k získávání nových vědomostí a dovedností, tak k procvičování, rozvíjení a upevňování poznatků z dřívějších hodin. V bezprostřední přípravě vyučující stanovili vzdělávací cíle většinou jako činnosti učitele, méně často jako činnost žáků, avšak někdy jejich formulace vyjadřovala téma probíraného učiva. Hodiny svým obsahem navazovaly na hodiny předcházející a učivo odpovídalo úrovni žáků.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících se příznivě projevovovala v kvalitě sledované výuky.

Záměrnou a výraznou vstupní motivaci vyučující neuplatňovali. Ve většině hodin seznámili žáky se vzdělávacím cílem nebo s plánovaným obsahem učiva. Efektivně žáky motivovali až v průběhu hodin výběrem úloh na využití učiva v praxi, střídáním vzdělávacích metod, uplatňováním mezipředmětových vztahů a práce s chybou. K názornosti výuky přispívalo především používání modelů geometrických těles a dalších vyučovacích pomůcek. Vyučující žáky chválili za dobře vyřešené úkoly či jejich aktivitu, diskutovali s nimi o způsobu řešení úloh a pomáhali při samostatném řešení úkolů. Vědomosti žáků z minulých hodin nebo aktuálně probírané látky vyučující většinou zjišťovali při frontálním opakování nebo zadali krátkou písemnou prověrku na začátku hodiny. Ústní zkoušení spojené s klasifikací neprováděli. Neúplné bylo v některých hodinách závěrečné zhodnocení průběhu vyučování a vyhodnocení dosaženého vzdělávacího cíle.

Organizaci průběhu vyučovacích hodin učitelé většinou přizpůsobovali nejen stanovenému obsahu učiva, formě a typu hodin, ale i složení třídy. Do zvolených hodin základního typu s frontální formou výuky, které neumožňovaly v dostatečné míře vytvářet prostor pro samostatné, aktivní učení, výjimečně vyučující zařadili práci ve dvojicích. Menší pestrost využívaných forem práce vyučující většinou nahrazovali častým střídáním vyučovacích metod a zapojováním žáků do činností. Upevňování, procvičování a aplikaci získaných poznatků při řešení úloh byla většinou věnována dostatečná pozornost. Časové rozčlenění hodin do jednotlivých etap většinou odpovídalo zvolenému typu hodin a jejich náplni, avšak nedostatek času v některých hodinách negativně ovlivnil jejich závěrečnou fázi, kdy nebylo provedeno dostatečné shrnutí a zopakování učiva. Probírané učivo bylo interpretováno odborně správně.

Hospitovaná výuka probíhala v kmenových učebnách, jejichž prostředí se vyučující snažili průběžně doplňovat výukovými tabulemi, učebními materiály a trojrozměrnými vyučovacími pomůckami.

Vyučující pečovali o vytváření přiměřeného prostředí ve třídách. včasným větráním nebo rozsvícením či naopak zatemněním okenními žaluziemi. Při psaní a rýsování dbali na

správné sezení žáků. Tempo výuky učitelé přizpůsobovali možnostem žáků ve třídě, často však chybělo při projevující se únavě žáků zařazení vhodné relaxace.

Žáci se řídili dohodnutými pravidly chování i komunikace a respektovali pokyny učitelů. Negativní chování žáků nebylo pozorováno. Velmi dobrá byla komunikace vyučujících směrem k žákům. Učitelé většinou nevytvářeli podnětné podmínky pro rozvoj komunikativních dovedností mezi samotnými žáky navzájem. Někdy nevedli důsledně žáky k samostatnému, srozumitelnému a ucelenému vyjadřování. V některých hodinách byl naopak tento záměr velmi zřetelný. V kvalitní verbální komunikaci i neverbálním projevu učitelů byl patrný citlivý vztah k žákům.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy byly v matematice celkově velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech fyzika a chemie

Výukové cíle směřovaly v souladu s požadavky učebních osnov jednak k upevňování a procvičování i k aplikaci dříve již probraného učiva, jednak k získávání nových vědomostí. Učitelé je většinou vyjadřovali jako činnosti žáků, někdy jejich formulace byla méně konkrétní. Ve všech hodinách nové učivo navazovalo na probranou látku. Vzdělávací cíle byly reálné, splnitelné a většinou odpovídaly aktuálnímu stavu vědomostí žáků ve třídě. Někdy však jejich vyšší náročnost vedla ke zvýšenému tempu průběhu hodiny.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících byla příznivým předpokladem pro kvalitně vedenou výuku.

Vyučující často podporovali zájem o výuku promyšlenou vstupní motivací. Kromě toho také v úvodu hospitovaných hodin seznámili žáky se stanovenými vzdělávacími cíli a programem hodin. V jejich průběhu pak žáky motivovali častým zařazováním problémových úloh, využíváním praktických zkušeností žáků, častým používáním názorných pomůcek a prováděním demonstračních pokusů. Kladný motivační účinek mělo v některých hodinách střídání vyučovacích metod, pochvala za dobré splnění úkolů. Zkoušení žáků provedla vyučující v jedné hodině chemie, klasifikace odpovídala zásadám objektivnosti a přiměřené náročnosti, avšak dostatečné zdůvodnění klasifikace chybělo. Jinak byla klasifikace využita spíše s motivačním záměrem jako ocenění aktivity žáků. Vyučující prováděli průběžné frontální ověřování zvládnutí látky jak probírané v předcházejících hodinách, tak učiva právě probraného. K sebehodnocení žáci vedeni nebyli. Na konci vyučovacích hodin někdy chybělo závěrečné zhodnocení.

Struktury vyučovacích hodin a časové rozvržení jednotlivých fází vyučovacích hodin odpovídaly stanoveným vzdělávacím cílům. Jen výjimečně se v závěru některých hodin vyučujícím nepodařilo provést hlubší aplikaci či shrnutí učiva. Organizační pokyny pedagogů byly jasné, srozumitelné a v jednotlivých ročnících přiměřené věku žáků. Učitelé volili především frontální formu vyučování, velmi často uplatňovali metodu výkladu, řízeného rozhovoru a méně již samostatnou práci k procvičování nebo ověřování učiva. Aktivizující metody odpovídající činnostnímu pojetí výuky byly v chemii na rozdíl od fyziky zařazovány již méně. Ve fyzice žáci v jedné hodině spolupracovali ve dvojicích při řešení úkolu. Kooperativní techniky spojené s prezentací výsledků práce však záměrně zařazovány nebyly. Názornost vyučující zabezpečovali předváděním demonstračních pokusů. Didaktické techniky bylo využito ke zvýšení názornosti a efektivnosti výuky pouze ve fyzice. V chemii se někdy projevovala určitá jednotvárnost ve vedení hodin, změny vyučovacích metod byly méně časté. Žáci byli v obou předmětech vedeni k tomu, aby uměli získané poznatky a dovednosti využívat při řešení praktických úloh.

Výuka se uskutečňovala v moderně vybavené odborné učebně společné pro fyziku a chemii. Zařízení novým žakovským nábytkem zvyšovalo estetiku i účelnost učebního prostředí. Nevýhodou je, že tato učebna slouží zároveň jako kmenová třída. Kabinety obou předmětů jsou většinou velmi dobře vybaveny potřebnými žakovskými i demonstračními pomůckami, které vyučující v hodinách vhodně a efektivně využili, a to především k demonstračním pokusům. Ke zvýšení efektivnosti výuky chemie někteří učitelé používali kopírované tiskové materiály pro společné řešení úkolů. V hodině fyziky učitelka využila brožuru energetického závodu. Didaktickou techniku, kterou je odborná učebna vybavena, vyučující použili jen ojedinelé. Žáci měli ve sledovaných předmětech odpovídající učebnice tvořící ucelené řady. Práce s učebnicí bylo využito jen při výuce fyziky.

Vyučující, kromě toho, že zabezpečovali přijatelné prostředí třídy větráním a stíněním, svým přístupem k žákům vytvářeli klidnou pracovní atmosféru a příznivé podmínky pro formování jejich příznivého vztahu k výuce. Při projevující se únavě a snížené pozornosti žáků v některých hodinách chyběla vhodná relaxace.

Žáci akceptovali dohodnutá pravidla chování, v komunikaci s vyučujícími se však někdy v chemii negativně projevovalo to, že na otázky učitele odpovídalo zároveň více žáků, což znsnadňovalo vyhodnocení správných odpovědí. Převládala velmi dobrá komunikace směrem od učitele k žákům. V rozhovorech s vyučujícími měli žáci možnost vyjádřit svůj názor, zeptat se na to, čemu nerozumějí a požádat učitele o pomoc. Učitelé při výuce nevytvářeli, až na jednu výjimku, prostředí vhodné pro rozvoj komunikativních dovedností a kooperace mezi žáky. Ve verbálním vyjadřování i chování pedagogů se projevoval citlivý a přátelský vztah k žákům, zároveň však i přiměřená náročnost odpovídající jejich věku a chování.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy byla v chemii a fyzice celkově velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu dějepis

Sledovaná výuka v hospitovaných hodinách probíhala v souladu s realizovanými učebními dokumenty.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících příznivě ovlivnila především věcnou správnost výuky, méně se projevovala v průběhu vzdělávání, kdy volba metod a forem práce neodpovídala vždy specifikům předmětu ani individuálním možnostem žáků.

Vstupní a průběžná motivace měla rozdílnou úroveň a intenzitu. Častěji učitelé podcenili význam hlubšího pochopení vytčených cílů žáky a jednotlivých kroků, které povedou k jejich splnění. V průběhu vyučování se ve většině hospitovaných hodin učitelům dařilo účinně stimulovat žáky střídáním jejich činností i nabízenými možnostmi k uplatnění aktivity. Nové poznatky žáci získávali v návaznosti na předchozí látku ve vzájemných souvislostech a vztazích. Projevovali přiměřené znalosti. Byli vedeni k odhalování historických zákonitostí i jejich aplikaci na současný společenský vývoj. Výsledky práce žáků učitelé hodnotili a klasifikovali. Rozmanitost a četnost hodnocení odpovídala charakteru předmětu. Pozitivní posilování vedlo žáky k vyšší aktivitě. Méně bylo pamatováno na vzájemné hodnocení a sebereflexi žáků.

Probírané učivo odpovídalo časovému rozložení v tematických plánech vypracovaných v souladu s požadavky učebních osnov. Z průběhu hospitovaných hodin vyplynulo, že učitelé více promýšleli vzdělávací složku, to jest penzum znalostí, které mají žáci získat, než výchovné cíle a specifické metody a formy práce, které navíc přispějí k dobré psychohygieně. Převažovala frontální výuka příležitostně doplněná atraktivnějšími činnostmi žáků, které

spočívaly např. ve skupinové práci, řešení zajímavých úkolů a křížovek. Tím se dařilo některé jednotlivce či skupiny aktivizovat za účelem hlubšího pochopení učiva. Důraz byl kladen na myšlení žáků při vyvozování časových, geografických a příčinných souvislostí v historickém vývoji. Struktura vyučovacích hodin nebyla vždy časově vyvážená s ohledem na pracovní vytížení všech žáků i z hlediska jednotlivých fází hodiny. Všeobecně méně času zbývalo na podrobnější závěrečné shrnutí, procvičení nových poznatků, hodnocení i sebehodnocení žáků.

V kmenových třídách, pro výuku sledovaného předmětu málo motivujících, žáci pracovali jenom se základními pracovními pomůckami, nejčastěji s učebnicí. Naopak v odborné učebně společenských věd využívali nástěnné dějepisné mapy, obrazový materiál, další studijní literaturu i didaktickou techniku. Práci s rozmanitými učebními zdroji se dařilo posílit podíl aktivního a činorodého učení žáků.

Příznivá atmosféra navozovala nestresující učební prostředí. Žáci se většinou do výuky aktivně zapojovali a někteří svůj zájem o předmět dokladovali dotazy učitelům. Volba učebního prostředí (kmenová třída, odborná učebna), motivace i volba metod práce rozdílně ovlivňovaly psychohygieny žáků.

Poměrně vyrovnanou komunikaci podmiňovaly vyvozovací rozhovory učitelů se žáky, zadávání problémových otázek, možnosti k uplatňování vlastních názorů žáků, opakování a doplňování nových poznatků i jiné příležitosti k rozvíjení komunikačních a argumentačních dovedností žáků. Při práci ve skupinách se žáci vzájemně radili, spolupracovali a jednotliví mluvčí skupin po zvládnutí úkolu prezentovali výsledky činnosti celé skupiny před třídou. Ve vystoupení žáků se často projevovala jejich jazyková neobratnost a občas i nespisovné a hovorové výrazy, na něž učitelé reagovali s rozdílnou důsledností.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu dějepis jsou na velmi dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu hudební výchova

Učitelka hudební výchovy rozpracovala učební osnovy do tematických plánů, které zajišťují kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky. Plány jsou funkční a jsou operativně přizpůsobovány aktuální úrovni hudebního rozvoje žáků. Všechny sledované hodiny byly pečlivě připraveny, zejména po stránce organizační. Výukové cíle byly stanoveny jasně a konkrétně, míra jejich naplnění byla vyučující průběžně i v závěru hodiny sledována a vyhodnocována.

Odborné znalosti vyučující, její velmi dobré hudební dovednosti a zaujetí pro vyučovaný předmět měly pozitivní vliv na kvalitu všech hospitovaných hodin a byly rovněž výrazným motivačním stimulem pro žáky.

Ve všech hodinách hudební výchovy byla velmi pěkně využita vstupní i průběžná motivace žáků. Vyučující uplatňovala vhodné motivační metody, využívala životních zkušeností žáků a mezipředmětových vztahů především s výtvarnou výchovou a anglickým jazykem, uváděla řadu příkladů z praxe. Cíleně tak udržovala zájem žáků o probírané učivo. Vstupní motivace spočívala jen ve sdělení náplně hodiny. O možnosti využití získaných poznatků se žáci dozvídali až v průběhu hodiny. Znalosti žáků byly prověřovány formou společného frontálního opakování. Výkony žáků nebyly přímo v hospitovaných hodinách klasifikovány. K sebehodnocení, sebekontrolě a hodnocení práce ostatních žáci vedeni nebyli.

V hospitovaných hodinách byla vzhledem ke stanoveným výukovým cílům účelně využívána frontální výuka. Práce ve skupinách nebo ve dvojicích zařazena nebyla. Jednotlivé hodiny hudební výchovy byly cíleně vedeny tak, aby žáci kultivovali svou osobnost a rozvíjeli svou muzikálnost v oblasti svého rytmického, melodického a harmonického cítění i své hudební

představivosti a fantazie. V hodinách byl vytvářen prostor pro rozvoj receptivních a reprodukčních schopností a dovedností žáků. Produkčním dovednostem a práci s pojmy a hudebně naukovými poznatky byla věnována menší pozornost. Ve výuce byly často uplatňovány aktivity poslechové a vokální. Činnosti instrumentální a hudebně pohybové do hospitovaných hodin zařazeny nebyly.

Žáci prokazovali ve všech hodinách pochopení základní společenské funkce hudby, měli povědomí o skladatelském významu autorů stěžejních hudebních děl a měli znalosti týkající se hudebních forem. Pěvecké, hlasové, rytmické i intonační dovednosti většiny žáků byly na velmi dobré úrovni.

Materiální zázemí pro výuku hudební výchovy bylo v maximální míře využíváno. Názornost výuky byla podporována častým zařazováním hudebních nahrávek, obrazových materiálů a v jedné hodině i videoukázkou. Vynikají materiální podpora výuky velmi pozitivně ovlivnila kvalitu jednotlivých hodin a zájem žáků o probírané učivo.

Výukové prostory, organizace hodin i tempo výuky odpovídaly psychohygienickým požadavkům. V průběhu hodin učitelka dostatečně často střídala metody a formy práce, čímž předcházela únavě žáků a udržovala jejich pozornost.

Všechny hospitované hodiny hudební výchovy probíhaly v příjemné pracovní atmosféře. Dohodnutá pravidla jednání byla oboustranně respektována. Komunikace mezi učitelkou a žáky byla založena na vzájemném respektu a toleranci. Žáci bez ostychu vyjadřovali své názory, diskutovali a aktivně se zapojovali do procesu vzdělávání. V menší míře byli vedeni k rozvoji komunikativních dovedností mezi sebou navzájem.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově byly celkově vynikající.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťuje škola obvyklým způsobem prostřednictvím kontrolních písemných prací v hlavních naukových předmětech. Jejich analýza se v jednotlivých předmětech liší různou mírou zpracování a vyhodnocování. Nadprůměrných výsledků dosáhli žáci školy v testech SCIO.

Při výuce žáků prvního stupně ZŠ a při výuce většiny sledovaných předmětů druhého stupně ZŠ je preferována názornost výuky a jsou ve značné míře uplatňovány metody směřující k činnostnímu pojetí procesu učení. V některých hodinách byla výuka vedena frontálním stylem bez výraznější aktivizace žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou celkově hodnoceny na prvním stupni ZŠ jako vynikající, na druhém stupni ZŠ jako velmi dobré.

SOUČÁSTI ŠKOLY

Školní družina a školní klub

Hodnocení personálních podmínek činnosti školní družiny a školního klubu

Péče o žáky docházející do ŠD a ŠK je zajištěna šesti vychovatelkami, z nich je jedna vedoucí. Čtyři svým středoškolským odborným vzděláním a jedna vysokoškolským vzděláním

v oboru vychovatelství splňují podmínky pedagogické a odborné způsobilosti dle příslušného právního předpisu. Dvě vychovatelky nemají splněnou pedagogickou způsobilost. Jedna si již doplňuje vzdělání studiem na vysoké škole.

Další vzdělávání vychovatelek se plánuje a vychovatelky se účastní vzdělávacích akcí v oblasti počítačové gramotnosti a ovládání internetu, v oblasti metodiky dramatické výchovy a výtvarných kurzů se zaměřením na keramiku a na práci s netradičními materiály. Znalosti a dovednosti získané dalším vzděláváním se projevily pozitivně ve škále nabízených činností a ve sledovaných aktivitách.

V tomto školním roce je organizace ŠD rozdělena do šesti oddělení. Celkový počet přijatých, pravidelně docházejících žáků 1. stupně ZŠ byl ke dni inspekce 134. Kapacita ŠD uvedená v posledním Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (155 žáků) není v tomto školním roce naplněna. Do družiny docházejí žáci také nepravidelně. Ze zápisů v docházkových denících bylo doloženo, že počty přítomných dětí v družině nepřekročily povolený počet 25 dětí v jednom oddělení na jednu vychovatelku. ŠK má 1 oddělení a vykazuje 24 žáků, současně eviduje také nepravidelně docházející žáky.

Provoz ŠD vychází především vstříc požadavkům rodičů dětí, což dokazují odpovědi rodičů uvedené v dotazníkovém šetření provedeném v rámci inspekce. Zahrnuje ranní družinu před začátkem vyučování od 6:00 hodin do 7:45 nebo do 8:40 hodin, podle začátku vyučování, a odpolední družinu od skončení vyučování do 17:00 hodin. Rozpis služeb vychovatelek je účelně rozdělen. Vychovatelky se v ranní družině střídají a děti se spojují do jednoho oddělení, stejně tak v době po 15. hodině. Družina je v tuto odpolední dobu zajišťována vychovatelkami v odděleních a jednou vychovatelkou v konečné družině. Současně pracuje jedna vychovatelka s dětmi v zájmovém kroužku organizovaném školní družinou. Úvazky vychovatelek zabezpečujících činnost ŠD a ŠK jsou sestavovány promyšleně a s ohledem na požadavky rodičů. Při zajišťování činností ŠK vypomáhají pod vedením vedoucí vychovatelky také dva pracovníci zaměstnaní ve škole v rámci civilní služby. V době inspekce byla jedna vychovatelka dlouhodobě nemocná a její služby zajišťovaly společnými silami ostatní vychovatelky.

Systém vedení pedagogických pracovníků školy zahrnuje ŠD a ŠK. Zodpovědnost je delegována na vedoucí vychovatelku. Ta se účastní jednání pedagogických rad a porad vedení školy. Zabezpečuje metodické schůzky, kde projednává problematiku vedení volnočasových aktivit a nové poznatky ze vzdělávacích akcí. Ve školní dokumentaci ŠD a ŠK jsou zakotveny kompetence vedoucí vychovatelky a pravidla pro personální vedení. Pro zabezpečení činnosti a informovanosti využívá vedoucí vychovatelka vlastních porad vychovatelek. Kritéria pro přidělování nenárokových složek platu a pro hodnocení pedagogických pracovníků zpracovaná ředitelem školy zahrnují specifika práce vychovatelek. Vedoucí vychovatelka předkládá řediteli školy podklady pro hodnocení pedagogických pracovníků v oblasti výchovy mimo vyučování.

V kontrolním systému školy jsou zakomponovány plánované a realizované kontroly a hospitace jak ze strany vedení školy, tak i vedoucí vychovatelkou. Plán hospitační činnosti má charakter harmonogramu. Vedoucí vychovatelka provádí dílčí kontroly a hospitace průběžně podle vlastního plánu. Záznamy o hospitačních jsou vedeny. Analýzy činnosti mají cílené zaměření na plnění poslání ŠD a ŠK. Zjištění se projednávají s vedením školy.

Personální podmínky pro činnost ŠD a ŠK mají celkově velmi dobrou úroveň.

Materiálně-technické podmínky školní družiny a školního klubu

ŠD má nedaleko od hlavní budovy školy na adrese Hlinky 146 vyhrazený objekt - vlastní budovu se zahradou a malým asfaltovým hřištěm. V budově jsou herny pro čtyři oddělení (z toho jsou dvě menší), samostatná dílna pro keramiku, cvičná kuchyně s vybavením,

herna pro stolní tenis, kabinet vychovatelek a sklad materiálu. Kromě toho jsou dvě oddělení družiny umístěny v I. a II. třídě v budově u školy. ŠK má pro své činnosti vyhrazeny upravené staré menší prostory v suterénu budovy ŠD (posilovna a klubovny). Pro některé rekreační a zájmové činnosti využívají ŠD i ŠK malé hřiště a zahradu u budovy patřící školní družině. Rovněž se využívá hřiště s umělým povrchem pro míčové hry u hlavní budovy školy, tělocvična školy a některé učebny (počítačová a informační centrum). Kromě toho se také využívají prostory jiných institucí (plavecký bazén nedaleké základní školy, kluziště, velké hřiště aj.). Vzhledem k rozdělení počtu dětí a ke střídání v průběhu jejich pobytu se prostory ŠD efektivně využívají.

ŠD i ŠK jsou vybaveny skříněmi a opotřebovaným školním nábytkem, v několika odděleních družiny je zčásti nábytek nový a variabilní. Stolky a židle v ŠD jsou stejné velikosti, což potřebám všech dětí s ohledem na jejich věk a výšku při některých činnostech nevyhovuje. Přes uvedenou skutečnost a vzhledem k charakteru činností v ŠD nebyla činnost dětí velikostí nábytku limitována a vychovatelky jim dávaly možnost využívat k prováděným činnostem jiný prostor, jinou polohu. Jedno oddělení na celkový počet 25 zapsaných dětí nemá dostatečné vybavení židlemi a stoly. Herny i třídy mají pro relaxační činnosti koberec, případně i variabilní matrace, hrací kouty a v jednom oddělení je hrací domeček. V odděleních je audiovizuální technika (magnetofony, televize a video). Pro všechny děti je k dispozici jeden osobní počítač vybavený počítačovými a didaktickými hrami. Výrazným pozitivem je vlastní keramická dílna s keramickou pecí. Dobré je také vybavení pro cykloturistiku, prázdninové tábory, baseball, stolní tenis, dramatické činnosti. Děti mají možnost zapůjčení řady dětských časopisů. ŠD disponuje také malou knihovnou s dětskou literaturou a odbornou literaturou pro vychovatelky. Vybavení ŠD a ŠK výtvarným, pracovním, sportovním a technickým materiálem, hrami, hračkami a dalšími pomůckami pro činnosti je na průměrné úrovni. Výzdoba pracemi dětí, malby a doplňky všech prostor v budově ŠD po stránce estetické velmi pěkně doplňují činnosti a mají pro děti motivující charakter. ŠD je ve své budově také vybavena videokamerou a vlastním televizním okruhem s televizními obrazovkami ve dvou odděleních pro zajištění bezpečnosti dětí a pro jejich předávání rodičům nebo jiným zákonným zástupcům. Materiální podmínky obsahují jak pozitiva, tak i negativa a mají celkově průměrnou úroveň. Vychovatelky zajišťují samy vlastními aktivitami část materiálního vybavení. Výtvarný a pracovní materiál, nové hry, hračky a pomůcky, které se rychle spotřebují, se pořizují v průběhu školního roku podle finančních možností školy. Na provoz a činnost ŠD a ŠK bylo v tomto školním roce využito možnosti částečné úhrady neinvestičních nákladů, které jsou placené rodiči zřizovateli školy. Využívá se také sponzorských zdrojů.

Prostorové a materiální podmínky ŠD a ŠK jsou celkově průměrné.

Realizace činnosti školní družiny a školního klubu

Plánování svým charakterem a obsahem činností navazuje na vzdělávací program ZŠ a na koncepční záměry školy. Dokladem toho je nabídka a realizace mnoha doplňujících zájmových aktivit a zaměření zvolených zájmových kroužků v ŠD a ŠK. Plánování výchovně vzdělávacích aktivit a cílů v ročním plánu školy je dobře zpracováno. ZŠ, ŠD a ŠK vzájemně úspěšně spolupracují při přípravě některých akcí a v oblasti prevence sociálně patologických jevů. Vlastní roční plán tvoří přehledný plán s cíli a náměty aktivit a s přehledem akcí rozvržených na jednotlivé měsíce. V plánu je zahrnuta oblast multikulturní výchovy žáků. Aktuální nabídka je operativně zveřejňována.

ŠD a ŠK organizuje činnosti podle vyhlášky o školních družinách a školních klubech. Charakter a obsah činností v ŠD a v ŠK odpovídá svým rozsahem a mnoha četnými a pestrými aktivitami spíše dříve využívané a schválené formě - středisku volného času. ŠD a ŠK v mnoha těchto aktivitách pokračuje. Odpočinkové činnosti jsou zařazeny a realizovány v ranní družině před vyučováním, v době po vyučování nebo po obědě se zařazují jako krátké chvilky. Rekreační činnosti po nich pravidelně následují. Zájmové činnosti se realizují po rekreačních aktivitách a také formou vlastních zájmových kroužků ŠD, obvykle po 15. hodině. Stejně tak zájmové činnosti ŠK mají vlastní zájmový kroužek a aktivity se většinou realizují jako spontánní nebo rekreační pro všechny přicházející i nepravidelně docházející žáky v rámci otevřeného klubu. V programu ŠD jsou vyváženy činnostmi řízeného i spontánního charakteru.

Největší počet realizovaných aktivit je v oblasti zájmových činností včetně vlastních zájmových kroužků (výtvarný, keramická dílna, šikovné ruce, dramatický, plavání, sportovní hry, turistický, informační centrum). Zájmová oblast zahrnuje také příležitostné aktivity (tzv. neperiodické činnosti) realizované v průběhu celého roku i mimo vymezené každodenní pravidelné činnosti (např. výlety, vycházky, návštěvy kina, turnaj v kopané, bruslení, karneval, Den Země, jednorázové kurzy ve výtvarných technikách jako batikování, malování na sklo atd.). Specifikem a zároveň pozitivem v práci ŠD jsou vlastní prázdninové letní tábory se zaměřením na turistiku. Škála i četnost zájmových činností je široká a pestrá. To dokazují ohlasy rodičů uvedené v dotaznících zadaných v době inspekce. Nabídka je z doložených dokumentů ŠD zaměřena především na zájmové vzdělávání a v tomto směru se významně podílí na využívání volného času dětí této základní školy.

V systému kontroly naplňování výchovných plánů využívá své kompetence především vedoucí vychovatelka, která sleduje a vyhodnocuje plánované a uskutečněné akce. Její kontrolní systém je účinný.

Povinná dokumentace je vedena v souladu s vyhláškou o školních družinách a školních klubech a v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o školských zařízeních. Evidence příchodů a odchodů žáků a omluvenek rodičů je přehledně vedena v docházkových denících. Vnitřní řád ŠD a ŠK je podrobně zpracován, zahrnuje organizaci provozu, pravidla chování žáků, zajištění bezpečnosti, předávání a odchody dětí ze školní družiny (obsahem souhlasí s metodickým pokynem k postavení, organizaci a činnosti školních družin). S vnitřním řádem ŠD a ŠK byli žáci i rodiče seznámeni. Povinná dokumentace ŠD a ŠK je vedena přehledně, úplně a řádně. Formální nedostatky byly v době inspekce odstraněny.

Nabídka a realizace činností, naplňování výchovných plánů, systém kontroly včetně způsobu vedení povinné dokumentace jsou v ŠD a v ŠK hodnoceny jako velmi dobré.

Organizace a průběh činností ve školní družině

Z výchovně vzdělávacích činností byly v době inspekce sledovány ranní i odpolední činnosti, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti ve školní družině. Příprava žáků na vyučování nebyla v době inspekce zařazena, nebyla sledována ani hodnocena. Organizace a průběh činností v rámci ŠK nebyly hodnoceny.

Z hlediska psychohygienického bylo zařazení sledovaných aktivit vhodné a účinné. U ranních odpočinkových a zájmových činností vychovatelka dbala na individuální volbu činnosti dítěte a na potřeby dětí. Před započítáním odpoledních zájmových aktivit vychovatelky zařadily krátké odpočinkové a rekreační činnosti a režimové činnosti. Při všech sledovaných aktivitách dbaly vychovatelky na dobrovolnost zapojení žáků. Při odpočinkových činnostech se

nejčastěji zařazovala relaxace dětí na koberci nebo hry. Rekreační činnosti měly charakter aktivních pohybových her venku nebo v místnosti, kdy však prostory zčásti dětskou činnost omezovaly. V rámci sledovaných zájmových výtvarných činností řízených vychovatelkami byly voleny vhodné metody a formy. Při přechodech dětí byla jejich bezpečnost dobře zajišťována. Všechny sledované činnosti se vyznačovaly účinnou, nenásilnou motivací. Při hodnocení se využívala pochvala, vzájemné ocenění dětmi navzájem a výstavka prací. Žáci nebyli omezováni ve vzájemné komunikaci a spontánně spolu i s vychovatelkami hovořili. Vztahy vychovatelek a dětí navzájem byly ve všech sledovaných aktivitách přátelské.

Způsob organizace a průběhu činností ŠD je hodnocen jako velmi dobrý.

Celkově je úroveň činnosti ŠD a ŠK velmi dobrá

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Institucionální postavení školy

Zřizovací listina (dále jen ZL), včetně dodatků ke ZL, které upřesňují název školy, má všechny požadované náležitosti. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je v souladu s právními předpisy a se ZL. Rovněž razítko školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Oblast výchovy mimo vyučování byla v minulosti zabezpečena formou povoleného střediska volného času. Tento název „**Středisko volného času**“ v běžné praxi přetrvává a škola ho uvádí i v současné době v platných dokumentech, přestože již není v souladu s posledním rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Tematická inspekce zaměřená na prevenci sociálně patologických jevů potvrdila, že škola zaujímá k této problematice otevřený a reálný postoj. Pro tuto problematiku je ustanoven školní metodik prevence. Jeho zájem i osobní nasazení, spolupráce s vedením školy, třídními učiteli i psychologem docházejícím do školy se pozitivně odráží v úrovni a neformálním přístupu k této problematice. Z předložené dokumentace je zřejmé, že prevenci sociálně patologických jevů je věnována systematická pozornost a péče. Dle vyjádření metodika prevence a ředitele školy je výskyt těchto jevů ve škole v současné době minimální, případné vzniklé problémy jsou řešeny ihned. Pedagogický kolektiv vytváří atmosféru důvěry, žáci se se svými problémy obracejí především na metodika prevence a na třídní učitele. Vypracovaný minimální preventivní program obsahuje zásady pro realizaci efektivní primární prevence, vymezuje koncepční a metodologické postupy pro realizaci plánovaných programů, nabídku volnočasových aktivit pro žáky. Žáci se účastní akcí pořádaných různými subjekty, volnočasové aktivity a akce pořádané školou jsou omezeny výší finančních prostředků. Problematika prevence sociálně patologických jevů je částečně začleněna do tematických plánů jednotlivých předmětů, ve vyučování se v jednotlivých věkových skupinách přiměřeně uplatňuje.

Škola se problematikou sociálně patologických jevů zabývá v rozsahu stanoveném metodickými pokyny MŠMT ČR, jejich prevenci i řešení je věnována systematická pozornost, přijatý systém je neformální a funkční.

Tematická inspekce zaměřená na hodnocení realizace projektu PI – Informační gramotnosti v rámci informační politiky ve vzdělávání proběhla ve škole souběžně s komplexní inspekcí formou dotazníkových akcí. Zjištění z této TI, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003 a na webových stránkách ČŠI.

V průběhu komplexní inspekce bylo možno jak při výuce, tak i v čase mimovyučovacími sledovat **chování a vystupování žáků školy**. Z projevů naprosté většiny žáků bylo zřejmé, že děti jsou vedeny k důkladnému **osvojování zásad společenského chování** a ke vzájemné ohleduplnosti.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy všech tříd ZŠ
2. Rozvrh hodin ve školním roce 2002/2003
3. Osobní dokumentace žáků se specifickými poruchami učení
4. Minimální preventivní program
5. Protokoly o konání komisionálních zkoušek ve školním roce 2002/2003
6. Zápisy z předmětových komisí sledovaných předmětů ve školním roce 2002/2003
7. Učební plány a osnovy vzdělávacího programu Základní škola, č.j.: 16847/96 – 2
8. Výroční zpráva o činnosti školy za rok 2001/2002
9. Rozvrh vyučovacích hodin a přestávek platný v době inspekce
10. Tematické plány učitelů na školní rok 2002/2003 ve sledovaných předmětech
11. Vzorčky žákovských knížek, sešitů a písemných prací žáků hospitovaných tříd
12. Třídní knihy IX. A, IX. B ve školním roce 2001/2002
13. Projekt: Odstraňování specifických vývojových poruch učení aktivní cestou za pomoci metod dramatické výchovy z roku 2001
14. Osobní dokumentace žáků se zdravotním postižením dle §28 odst.1, při zachování povinné mlčenlivosti o těchto údajích
15. Individuální vzdělávací programy integrovaných žáků
16. Seznam žáků se specifickými vývojovými poruchami učení a chování
17. Zápisy z jednání s rodiči
18. Doporučení školy k integraci žáků
19. Přehled následných kontrol vyšetřených žáků odbornými psychology
20. Rámcový plán práce výchovného poradenství
21. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 ze dne 2. 10. 2002
22. Personální dokumentace vychovatelek ŠD a ŠK
23. Týdenní plány činnosti platné ve školním roce 2002/2003
24. Celoroční plán práce SVČ na školní rok 2002/2003
25. Řád SVČ platný ve školním roce 2002/2003
26. Řád ŠD platný ve školním roce 2002/2003
27. Režim ŠD platný ve školním roce 2002/2003
28. Hodnocení činnosti ŠD a ŠK za rok 2001/2002
29. Rozpis předávání dětí na konečnou školní družinu platný ve školním roce 2002/2003
30. Pracovní doba vychovatelek 1. a 2. platná ve školním roce 2002/2003
31. Náplň práce vedoucí vychovatelky SVČ ze dne 2. 9. 2002 vydaný ředitelem školy
32. Koncepce rozvoje školy od školního roku 1999/2000 do školního roku 2002/2003 a koncepce pro školní rok 2002/2003
33. Přehledy výchovné práce ŠD ve všech odděleních ve školním roce 2002/2003
34. Docházkové sešity žáků ŠDa ŠK ve školním roce 2002/2003

35. Zápisní listky pravidelně docházejících žáků do ŠD ve školním roce 2002/2003
36. Záznamy o zájmovém útvaru - kroužku realizovaném ve školní družině a ve školním klubu ve školním roce 2002/2003
37. Informační materiály školy pro oblast výchovy mimo vyučování ve školním roce 2002/2003
38. Vyhláška Statutárního města Brna, Městské části Brno - střed o vybírání příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů školních družin a školních klubů v MČ Brno - střed platná ve školním roce 2002/2003
39. Evidence docházky žáků všech oddělení ŠD a ŠK ve školním roce 2002/2003
40. Seznamy žáků ŠD a ŠK ve školním roce 2002/2003
41. Informační letáky - nabídky akcí prováděných školní družinou ve školním roce 2002/2003
42. Záznamové archy o provedené tematické inspekci ve školní družině ve dnech 22. - 25. dubna 2003
43. Dotazníky zadané v rámci tematické inspekce ve školní družině rodičům žáků docházejících do školní družiny dne 22. dubna 2003

ZÁVĚR

Škola má pro svou činnost celkově velmi příznivé personální i materiálně-technické podmínky. Oproti učebnímu prostředí 1. stupně ZŠ a odborných učeben 2. stupně ZŠ, kde jsou žáci výrazně stimulováni k aktivnímu učení, je prostředí kmenových tříd 2. stupně ZŠ a prostředí ŠD a ŠK méně podnětné. Hřiště, školní dvůr, školní pozemky se skleníkem a celý areál školy tvoří esteticky pojatý a didakticky využitelný rámeček školy.

Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, cíleně klade důraz na upevňování zásad slušného a zdvořilého chování žáků školy, má propracovaný a funkční systém výchovného poradenství. Dílčí nedostatky byly zjištěny v oblasti organizační a kontrolní.

Vzdělávání a výchovu uskutečňuje škola na 1. stupni ZŠ a ve většině předmětů 2. stupně ZŠ převážně ve smyslu progresivních pedagogických trendů činnostně pojímanou výukou. Vedle toho je uplatňován rovněž frontální styl výuky s méně pestrou strukturou vyučovacích hodin a s méně výraznou aktivizací žáků. Širokou nabídkou a kvalitní realizací zájmových činností organizovaných v ŠD a v ŠK pomáhá škola svým žákům účelně a užitečně trávit volný čas.

V porovnání s výsledky školní inspekce z roku 1999 lze konstatovat, že v některých oblastech má kvalita činnosti školy jednoznačně vzestupnou tendenci - např. ve výuce anglického jazyka a hudební výchovy na 2. stupni ZŠ, v uplatňování progresivních pedagogických trendů zejména při výuce na 1. stupni ZŠ a rovněž ve velmi účinném pojetí výchovného poradenství. V dalších sledovaných oblastech si škola udržuje svou úroveň.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu:	PaedDr. Jitka Měřinská	J. Měřinská, v.r.
Školní inspektor (člen týmu):	Mgr. Vojmír Křupka	V. Křupka, v.r.
Školní inspektor (člen týmu):	Mgr. Zdeňka Nešetřilová	Z. Nešetřilová, v.r.
Školní inspektor (člen týmu):	Mge. Eva Šefránková	E. Šefránková, v.r.
Školní inspektor (člen týmu):	PhDr. Renáta Ševčíková	R. Ševčíková, v.r.
Školní inspektor (člen týmu):	Mgr. Ludmila Šimáčková	L. Šimáčková, v.r.

Kontrolní pracovníci ČŠI

Marta Haltmarová, Antonie Navrátilová, Miroslava Šustáčková

V Brně dne 27. května 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:11. 6. 2003.....

Razítko

Mgr. Zbyněk Krejčíř, ředitel školy:

Z. Krejčíř, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Nelze hodnotit	—
Nebylo hodnoceno	—

Další adresáti inspekční zprávy

Následující tabulky se neodesílají, slouží pro interní potřebu ČŠI.

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
KÚJmK, OŠMT, Žerotínovo nám. 3/5, Brno	25.6.2003	Čj. 122 758/2003
ÚMČ Brno-střed, Dominikánské nám 2, Brno	25.6.2003	Čj. 122 757/2003
MmBrna, OŠMT, Dominikánské nám 3, Brno	25.6.2003	Čj. 122 759/2003

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
20.6.2003	750/2003	ano

